

Schelde nieuwsbrief

EEN UITGAVE VAN
HET SCHELDE
INFORMATIECENTRUM,
FEBRUARI 1996
JAARGANG 2 NR. 6

IN DIT NUMMER

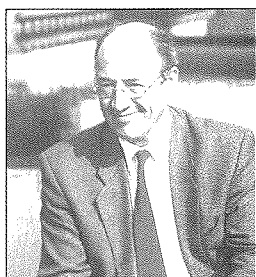
HOEEVEELHEID VERVUULENDE STOFFEN STERK TERUGGEDRONGEN

De Wet Verontreiniging
Oppervlaktewateren zorgt voor
schoner water **pag 4**

DERDE INTERNATIONALE SCHELDE-SYMPOSIUM Ecologie en economie gelijkwaardig

pag 6

OPINIE RESULTAAT WATERZUIVERING: ENIGE VORM VAN GEDULD VEREIST

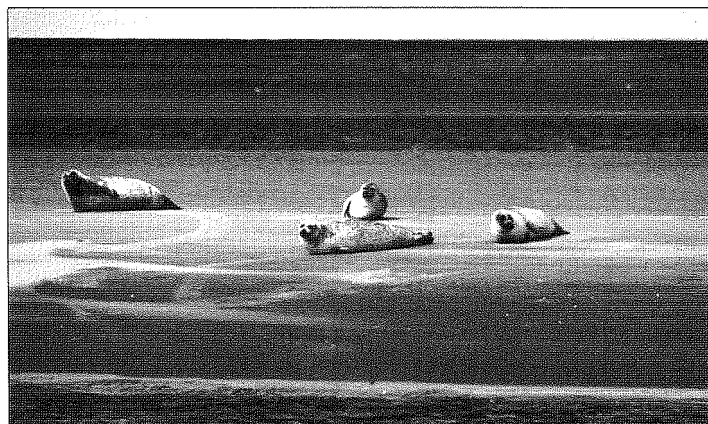
Ir. Michel Bruyneel
Voorzitter van de Vlaamse
delegatie in de ICBS **pag 7**

INTERNATIONALE COMMISSIE VOOR DE BESCHERMING VAN DE SCHELDE VAN START

Eerste Schelde Actie
Programma medio 1997 **pag 8**

Aantal zeehonden in Deltagebied neemt toe

Ook zeehonden in de Westerschelde

Eind jaren zeventig werd er algemeen van uitgegaan dat de zeehond, op een enkel verdwaald dier na, in het Deltagebied was uitgestorven. Sinds 1985 worden er weer regelmatig zeehonden gesignaleerd. Het totaal aantal zeehonden in het Deltagebied bedraagt op dit moment zo'n dertig exemplaren. Deze 'Delta-populatie' staat niet op zich; er vindt een geringe uitwisseling plaats met populaties uit het Waddengebied, België, Noord-Frankrijk en Engeland. In de Westerschelde houden de zeehonden zich voornamelijk op in het oostelijk deel, waar vrijwel jaarlijks een jong wordt geboren. Alhoewel het aantal zeehonden in het Deltagebied zich de laatste jaren in positieve zin ontwikkelt, is het nog te vroeg om te kunnen concluderen dat hier een levensvatbare populatie is ontstaan.

HISTORISCHE ONTWIKKELING

De huidige aantallen zeehonden in het Deltagebied zijn aanzienlijk lager dan enkele decennia geleden. Tot het begin van de zestiger jaren was de zeehond een veelvuldig voorkomend zoogdier, onder andere in de Westerschelde. Volgens schattingen in de vijftiger jaren (P.J.H. Reijnders, IBN-DLO Texel) kwamen er in het Deltagebied ongeveer duizend exemplaren voor. Omdat de natuurlijke vijanden van de gewo-

ne zeehond, de ijsbeer en de zwaardwalvis, in onze contreien niet voorkomen, wordt de sterke achteruitgang door andere factoren veroorzaakt.

Het gaat dan om een combinatie van:

1. DE JACHT

Tot in de dertiger jaren versuikte de overheid premies voor het vangen en doden van zeehonden; zij werden vanwege de consumptie van vis en de schade aan netten als

schadelijk voor, met name de botvisserij beschouwd. Door de opkomst van synthetische producten nam in de vijftiger jaren de vraag naar het uit zeehondenspek gewonnen traan af. Commercieel was de zeehond alleen nog interessant vanwege zijn pels; omdat de bontkwaliteit van de jongere dieren veel beter is, werden die vooral gevangen. Er was daardoor nauwelijks meer sprake van natuurlijke aanwas en de overheid zag zich genoodzaakt de zeehond in 1954 onder de Jachtwet te brengen. Nadat het aantal zeehonden ondanks het vergunningstelsel verder afnam, werd de jacht op zeehonden in 1961 in het Deltagebied verboden.

2. WATERVERONTREINIGING

Uit onderzoek van dood aange troffen zeehonden is gebleken dat bij oudere dieren de gehalten aan kwik, PCB's etcetera duidelijk hoger zijn dan bij jonge dieren. Deze stoffen hechten zich onder andere aan plankton en hopen zich aan het einde van de voedselketen in de zeehond op. Met name van PCB's is gebleken dat deze de hormoonhuishouding verstoren en de voortplanting bij zoogdieren ernstig kunnen belemmeren.

3. DELTAWERKEN

In het verleden bevonden zich in de mondingsgebieden van Haringvliet, Grevelingen en gedeeltelijk de Oosterschelde zeer belangrijke zeehondenplaten. Door de aanleg van werkeilanden zijn deze al in een vroeg stadium van de Deltawerken verstoord en uiteindelijk verloren gegaan; dit heeft ook invloed

Lees verder pagina 2

gehad op de zeehondenstand in de Westerschelde.

4. VERSTORING

Zeehonden staan bekend als betrekkelijk nieuwsgierig en trekken zich vaak weinig aan van de menselijke aanwezigheid. In het water zijn ze in hun element, echter op de droogvallende platen kan het verstorende effect zeer groot zijn. Uit onderzoek in het Waddengebied is gebleken dat zeehonden reageren op verstoring op afstanden in de orde van 400 - 1.200 meter. De voortplantingstijd is de meest kritische periode. Absolute rust op de zandplaten tijdens laagwater is essentieel, omdat dan het werpen en zogen van de jongen plaatsvindt. Verstoringen leiden tot het vluchten van alle dieren. Vindt de verstoring in deze periode enkele malen plaats, dan heeft dat tot gevolg dat jonge dieren hun moeder in het snel stromende water gemakkelijk kwijt raken. Uiteindelijk gaan deze dieren dood of komen als zogenaamde 'huliers' op schor, dijk of strand terecht.

Verstoring kan ook tot gevolg hebben dat jonge zeehonden tijdens de gehele laagwaterperiode onvoldoende gelegenheid krijgen om melk te drinken en te rusten.

De dieren gaan daardoor in een slechte conditie de winter in en sterven dan alsnog. Tenslotte blijkt verstoring de genezing van verwondingen

rond de navelstreng en uitwendige infecties te belemmeren, doordat de dieren vaak vanaf de platen in paniek het water in moeten.

5. VERDRINKING

Visfuiken vormen een belangrijk risico voor zeehonden. Ze zwemmen er gemakkelijk in, waarna zij verdrinken. Het plaatsen van een keerwant, voor de ingang van de fuik, voorkomt dat een zeehond de fuik binnen zwemt. Vanwege een tractaat met België zijn er, anders dan in de Voordelta en de Oosterschelde, voor de Westerschelde op dit moment geen mogelijkheden om het gebruik van keerwanten verplicht te stellen.

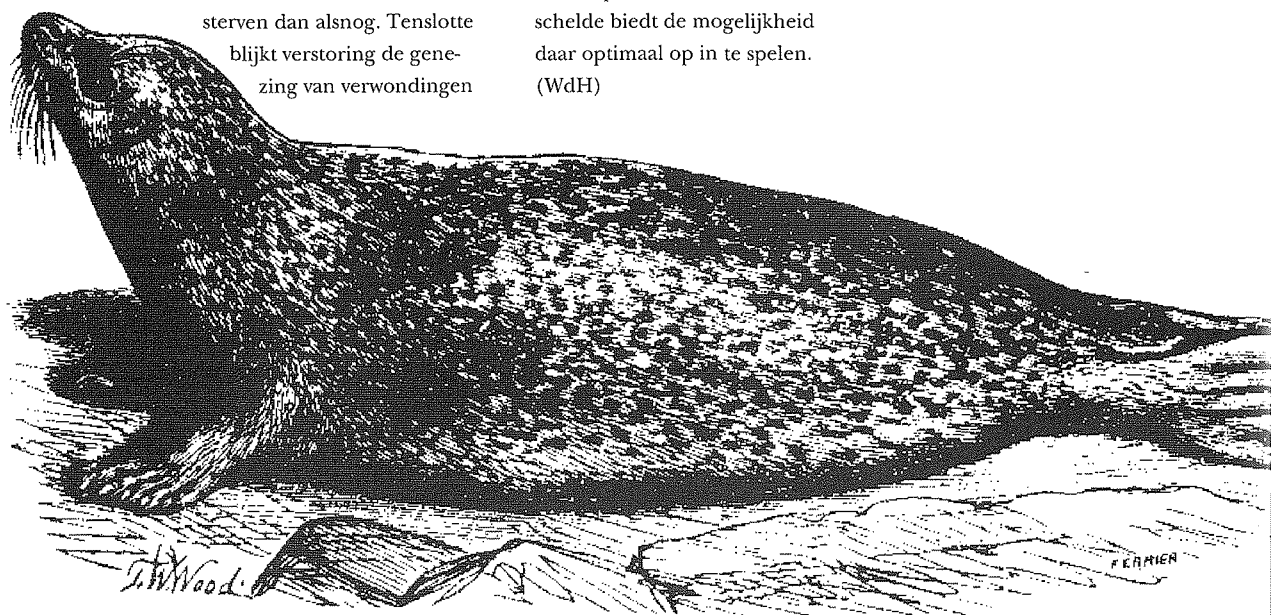
TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De zich ontwikkelende platen in de Voordelta en de verbetering van de waterkwaliteit dragen er aan bij dat het langzaam groeiend aantal zeehonden in het deltagebied verder kan toenemen.

Schoon water, voldoende areaal aan diep water gelegen zandplaten en rust in met name de werpen- en zoogperiode zijn daarbij essentiële voorwaarden. Vanwege het beperkt recreatieve gebruik van de Westerschelde zijn juist hier goede ontwikkelingskansen voor de zeehond. Uitvoering van het Herstelplan Natuur Westerschelde biedt de mogelijkheid daar optimaal op in te spelen. (WdH)

Voor het doorgeven van waarnemingen en/of strandingen van zeezoogdieren, kunt u contact opnemen met:

*Provincie Zeeland
Directie Ruimte, Milieu en Water
Afd. Landelijke Gebied en Water,
ter attentie van
H.S. Zandstra
Postbus 165
4330 AD Middelburg*

Leefwijze van de gewone zeehond

In de Nederlandse wateren komen overwegend gewone zeehonden (*Phoca vitulina*) voor. In de Waddenzee is een kleine populatie grijze zeehonden (*Halichoerus grypus*) waarvan weleens dwaalgasten in het Deltagebied terecht komen. De gewone zeehond komt voor in gebieden waar bij laagwater zandbanken droogvallen. De zeehonden gebruiken deze om te rusten; de zandbanken spelen ook een rol in het sociale gedrag en ze zijn van belang in de werp- en zoogperiode. Voor het slapen zijn de dieren niet afhankelijk van droogvallende platen; zij kunnen dat ook rustig op hun rug drijvend, vlak onder het wateroppervlak, waarbij zij hun neus af en toe boven water steken om in- en uit te ademen.

De grootste concentraties zeehonden worden in de paartijd (rond september) op de platen geteld. Na een draagtijd van circa acht maanden is de geboorteperiode eind juni begin juli op een zandbank. De bevalling duurt maar enkele minuten. Binnen zes uur moet het jong kunnen zwemmen. Om de zes uur is het immers laag- en hoogwater. Als het jong moe is, of als er hoge golven staan, helpt de moeder een handje. Ze gaat voor haar jong zwemmen

zodat het jong het als ware in haar kielzog wordt meegezogen. Bij de geboorte wegen de jongen ongeveer acht kg. De zeer vette moedermelk (zo'n 45 %) zorgt ervoor dat de jongen vooral de eerste weken ruim vijfhonderd gram per dag groeien.

Na de zoogtijd (dertig dagen) leren de jongen langzaam voor hun eigen voedsel te zorgen. In hun vijfde jaar kunnen de mannetjes geslachtsrijp zijn, de vrouwtjes in hun vierde jaar. Een mannetje kan ongeveer 1.60 cm. lang worden en een gewicht van tachtig tot honderde kilogram hebben. Vrouwtjes zijn iets kleiner, ongeveer 1.50 cm en wegen tussen de zeventig en negentig kilogram. Het (torpedovormig) lichaam is aangepast aan het water en kan zich snel met de vinpoten door het water bewegen. Met de goed ontwikkelde snorharen kan een zeehond waterbewegingen voelen die veroorzaakt worden door zwemmende vis. Het voedsel van de zeehond bestaat voornamelijk uit plat- en rondvis, met name bot. De dikke speklaag (van drie tot vijf cm) beschermt tegen het koude water en houdt de lichaamstemperatuur van 37 graden Celsius vast. Elk jaar, in de maanden juli en augustus, verharen de zeehonden.

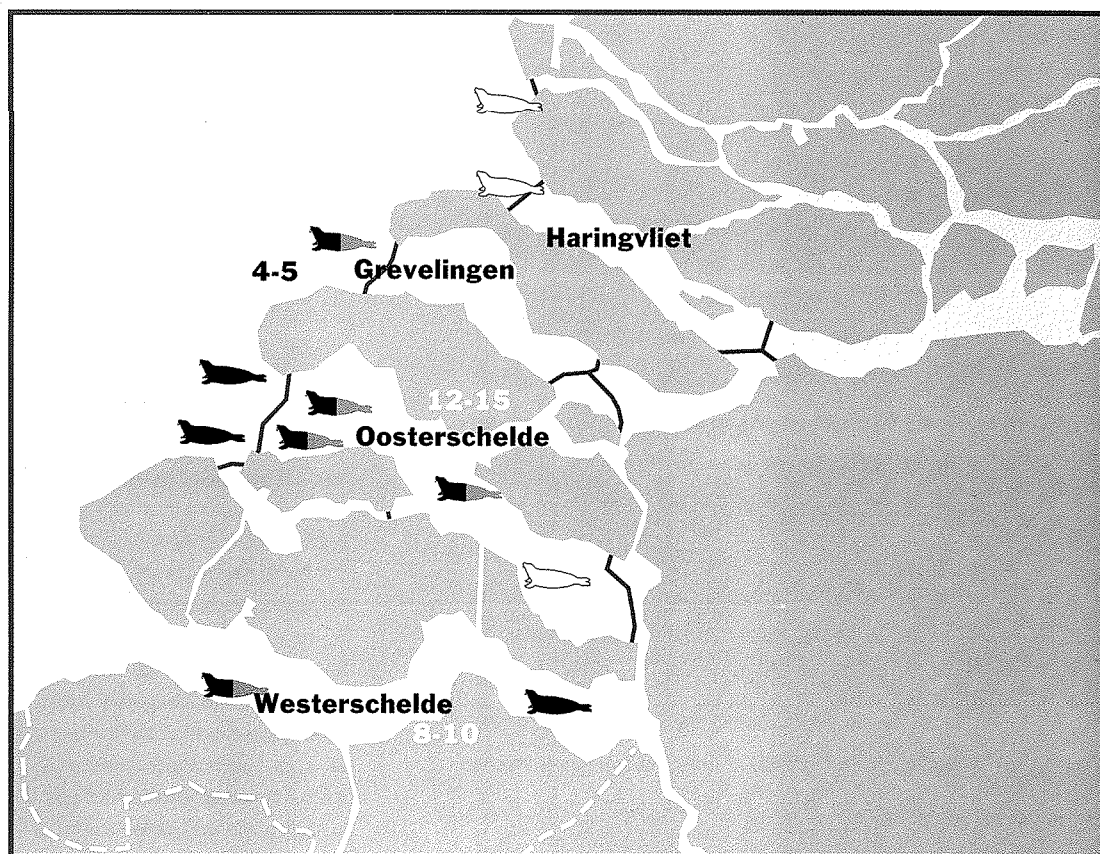
In winterhalfjaar van tijd tot tijd enkele zeehonden.

Regelmatig meerdere zeehonden aanwezig; ook in voortplantingsseizoen.

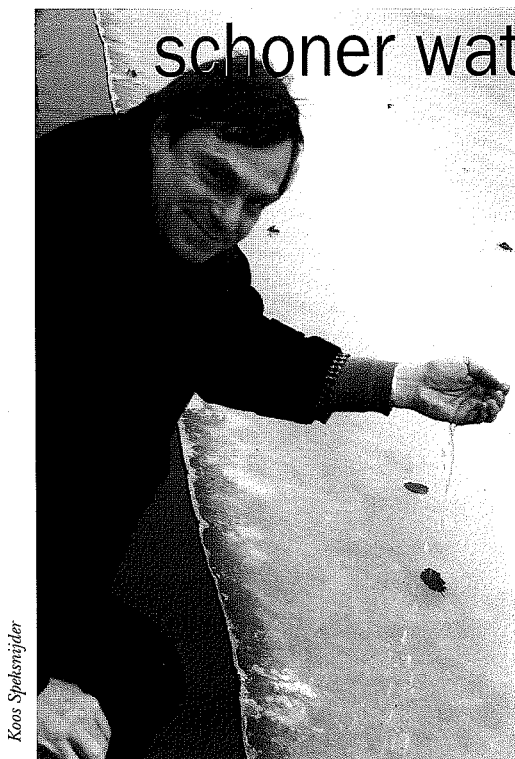

Idem; recent zogende jongen met moeder waargenomen.

Overzicht van de plaatsen waar de laatste tijd regelmatig zeehonden zijn gezien

De Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren zorgt voor schoner water

De Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren (WVO) beleefde in 1995 haar vijfentwintig jarig bestaan. Na jaren van voorbereiding is deze wet in 1970 van kracht geworden. Het was vanaf dat moment verboden om zonder vergunning vervuilende of schadelijke stoffen te lozen in het oppervlaktewater. De wet introduceerde beginselen als 'de vervuiler betaalt' en 'bestrijding van vervuiling aan de bron'. Directie Zeeland van Rijkswaterstaat is beheerder van de Westerschelde en verantwoordelijk voor de waterkwaliteit. Vanaf 1977 is Koos Speksnijder betrokken bij de uitvoering van de WVO in de Westerschelde en hij is nu onder meer verantwoordelijk voor de afgifte van de vergunningen. 'De WVO heeft bedrijven gedwongen na te denken over hun milieuproblematiek'.

BEDRIJFSMILIEUPLANNEN

Bij de aanpak van industriële lozingen op de Westerschelde richt Directie Zeeland zich onder andere op speerpuntbedrijven (de grootste lozers). De maatregelen binnen deze bedrijven hebben in een groot aantal gevallen geleid tot een sterke vermindering van de lozing van diverse verontreinigende stoffen.

Speksnijder: 'met de branche-organisaties zijn overeenkomsten gesloten om te komen tot bedrijfsmilieuplannen. De grote bedrijven hebben zich daarmee verplicht de plannen op te stellen en uit te voeren. Om in aanmerking te komen voor een vergunning moet afvalwater worden behandeld volgens de 'stand der techniek'. Het bedrijf kan in het milieuplan zelf aangeven wanneer en hoe dit wordt gerealiseerd. Niet alleen wordt gekeken naar de invloed op het watermilieu, maar ook naar bodem, lucht en geluid. Deze plannen hebben een geldigheidsduur van vier jaar en worden in samenwerking met de provincie, de gemeente en de regionale milieuspectie getoetst. We hebben als vergunningverlener op deze manier zicht op het totale interne milieubeleid van een fabriek, van procesinformatie tot uitstoot van diverse stoffen.' Speksnijder vindt dat op deze manier in Nederland een geweldige hoeveelheid know-how is opgedaan met betrekking tot het saneren van lozingen. Dit beleid heeft de bedrijven gedwongen zelf na te denken over hun milieuproblematiek.

RIOOLWATERZUIVERINGSINSTALLATIES

Naast industriële lozingen is het afvalwater dat via de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd een belangrijke bron van vervuiling. Door de bouw van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) is de belasting van ongezuiverd rioolwater op de Westerschelde nu voor een groot deel gesaneerd. Het beheer van de RWZI's in Zeeland is in handen van de verschillende waterschappen. Voor RWZI's die

direct op de Westerschelde lozen moet een waterschap een WVO-vergunning bij Rijkswaterstaat aanvragen. Er zijn ook RWZI's die indirect lozen op de Westerschelde via het polderwater of een spuirom (Walcheren). Het landelijk waterbeleid, vastgelegd in de derde Nota Waterhuishouding, stelt dat een RWZI, of een waterbeheersgebied als totaal, een fosfaatverwijdering moeten hebben van 75% in 1995 en een stikstofverwijdering van 70% in 1998. Via defosfatering en fosfaatvrije wasmiddelen is de vermindering van fosfaten grotendeels gerealiseerd. Een probleem blijft de stikstofverwijdering. Om de doelstelling te kunnen halen, moeten de waterschappen nog flink investeren in de RWZI's. De waterschappen hebben daar moeite mee omdat de belastingbetaler de laatste jaren met forse tariefstijgingen is geconfronteerd. De heer Gosselaar, dijkgraaf van het waterschap De Drie Ambachten: 'de meeste RWZI's zitten nu al op een vermindering van stikstof van 50 tot 60%. Om het laatste beetje stikstof eruit te halen, moet landelijk miljarden guldens worden geïnvesteerd. De vraag is of wij daarin voorop moeten lopen. In het buitenland worden de doelstellingen ook niet gehaald en het mestbeleid voor de landbouwsector is inmiddels ook bijgesteld. De Unie van Waterschappen zal de minister dan ook binnenkort voorstellen om de doelstelling van 75% verwijdering in 1998 verder uit te stellen. Daar komt bij dat de Zeeuwse bijdrage van de RWZI's in de totale stikstofbelasting van de Westerschelde maximaal slechts 5% is'.

DIFFUSE VERONTREINIGING

Bij het terugdringen van de verontreinigingen is het niet voldoende om alleen naar fabrieken en riolen te kijken. Een belangrijke en moeilijk aan te pakken categorie zijn de zogenaamde 'diffuse' lozingen. Deze lozingen gaan niet via een 'pijp', maar komen verspreid in het milieu terecht, bij-

Rioolwaterzuiveringsinstallatie

voorbeeld via de lucht of van schepen. Speksnijder: 'de diffuse bronnen vormen momenteel één van onze speerpunten. Met name in de verschillende havens moet nog veel gebeuren. Dat geldt zowel voor goederenhavens en vissershavens, als jachthavens.

Vroeger werden alle afvalstoffen in het water geloosd. Tegenwoordig zijn er steeds meer havenontvangstinstallaties waar scheepsafval moet worden ingeleverd. Daarbij spelen de havenbeheerders en de leden van de jachthavens een belangrijke rol. Morsingen bij open overslag op kades en uit schepen zullen in de komende jaren aan banden worden gelegd. Ook via het overtollig polderwater, dat met gemalen in de Westerschelde wordt gepompt en via het kanaal van Gent naar Terneuzen komen nog veel verontreinigende stoffen in de Westerschelde terecht.'

SCHELDE ACTIE PLAN

Uit de Voortgangs- en Evaluatierapportage van de Westerschelde over '93 en '94 blijkt dat voor een groot aantal stoffen de doelstellingen voor vermindering voor 1995 is gehaald. Het is duidelijk dat er nog veel moet gebeuren om te kunnen spreken van een schone Schelde. Volgens Speksnijder is er nog

minstens één generatie (zo'n vijftig jaar) nodig om alle verontreinigende stoffen tot de natuurlijke achtergrondwaarde terug te dringen. Dit kan alleen bereikt worden door sanering bij de bron, het toepassen van schone technologie en het hergebruik van waterstromen. Ook zal de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde, naar analogie van de Internationale Rijncommissie en de Noordzeeministersconferentie, doelstellingen voor vermindering moeten vaststellen en een actieplan moeten opstellen voor het hele Scheldestroomgebied. (HH)

Nadere informatie bij Koos Speksnijder, Rijkswaterstaat Directie Zeeland.

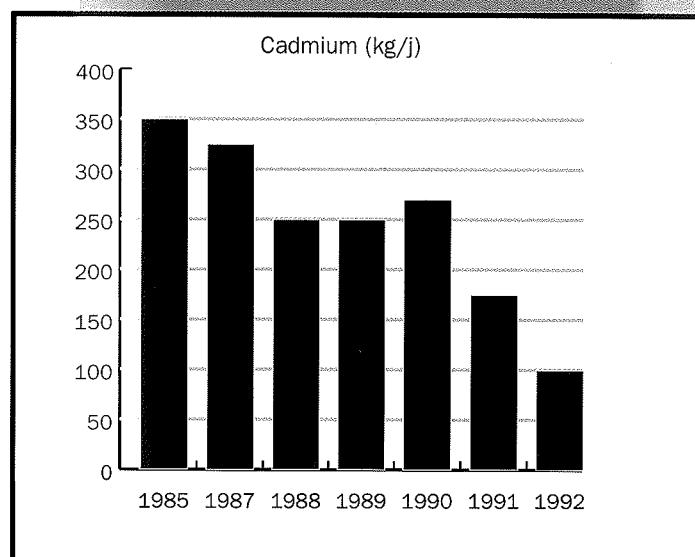
Naar aanleiding van 25 jaar WVO zijn twee publicaties verschenen:

1. *Bestrijding van de waterverontreiniging. Vijftig jaar WVO. Een uitgave het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de Unie van Waterschappen.*
2. *Brochure Integraal Waterbeheer no. 6. Schoner water: 25 jaar Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren, de geschiedenis, de praktijk, de resultaten, de toekomst.*

Actieplannen

In het actieplan van het Beleidsplan Westerschelde zijn doelstellingen opgenomen voor het terugdringen van de toevoer van verontreinigende stoffen. Deze doelstellingen zijn geënt op de derde Nota Waterhuishouding en op internationale actieprogramma's zoals het Rijn- en het Noordzee Actie Plan (RAP/NAP). Voor fosfaat en stikstof is als einddoel een vermindering van de uitstoot naar het oppervlaktewater van respectievelijk 75% en 70% ten opzichte van 1985 vastgesteld. Als tussenstap is voor 1995 een reductie van 50% afgesproken. Ook voor zware metalen en microverontreinigingen zijn doelstellingen voor terugdringing vastgesteld, variërend van 50% tot 90%. Men gaat ervan uit dat dit bereikt kan worden als de 'stand der techniek' is toegepast. Dit betekent de 'best beschikbare techniek' gebruiken om zeer schadelijke stoffen te verwijderen en de 'best uitvoerbare techniek' voor minder schadelijke stoffen. Bij het afgeven van een WVO-vergunning door Rijkswaterstaat wordt daarom ook gekeken welke technieken een bedrijf toepast om de lozingen zoveel mogelijk te beperken.

Het verloop van de industriële Cadmium lozingen op de Westerschelde.

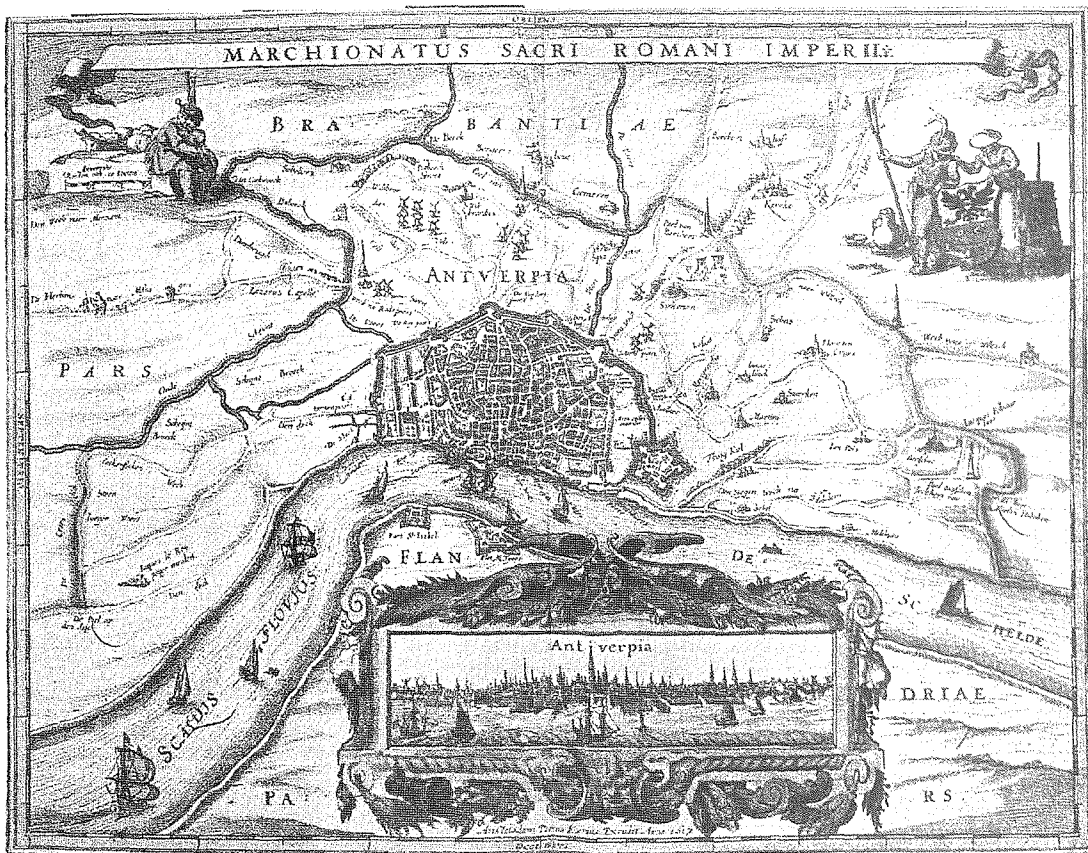
Derde internationale Schelde-Symposium

Ecologie en economie gelijkwaardig

Op 6 en 7 december van het afgelopen jaar vond in Antwerpen het derde internationale Schelde Symposium plaats, bijgewoond door een kleine driehonderd deelnemers. Het centrale thema deze dagen was integraal waterbeheer, met andere woorden, een gelijkwaardige aandacht voor economie en ecologie. Ook de veiligheid was een belangrijk onderwerp, zowel gericht op vervoer van gevaarlijke stoffen als de hoogwaterstanden in het stroomgebied. Ir. J.R. Hoogland, voorzitter van de Nederlandse delegatie in de

Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) verklaarde: 'een integraal beheer voor de Schelde met haar diversiteit aan problemen kan een mooi voorbeeld worden voor de aanpak in andere, vergelijkbare stroomgebieden. Het is aan de oeverstaten om dit voorbeeld ook daadwerkelijk te stellen. Een schone taak wacht ons!' Wie geïnteresseerd is in de besluiten van dit symposium of andere informatie kan terecht bij het Schelde InformatieCentrum.

Wellicht heeft de ondertekening door Frankrijk, Wallonië, Brussel, Vlaanderen en Nederland van het Verdrag inzake de bescherming van de Schelde in bepaalde kringen voor verbazing gezorgd. De ondertekening is het gevolg van jaren van onderhandeling, waarin het vertrouwen in elkaar op bepaalde momenten ver weg was. Ondanks het feit dat de afstand tussen woord en daad soms onoverbrugbaar leek, is toch besloten tot gezamenlijke actie.

De Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde

Resultaat waterzuivering: enige vorm van geduld vereist

De ondertekening betekent niet meer en niet minder dan een, zij het fundamentele, stap in het proces van evolutie in het gedachten- en handelingspatroon bij de betrokken landen met betrekking tot de bescherming van het leefmilieu in 't algemeen en de waterzuivering in het bijzonder.

Waterzuivering is een merkwaardige bezigheid. In tegenstelling tot het bouwen van havens, het aanleggen van spoorlijnen of het uitrusten van industrieterreinen, levert het geen onmiddellijk nut op voor diegenen die ermee bezig zijn. De eerste begunstigen van waterzuivering zijn namelijk vaak eerst diegenen die 'afwaarts' gelegen zijn van de plaats waar de maatregelen genomen worden en op de tweede plaats onze kinderen en kleinkinderen (de toekomstige generaties). Daarenboven is, gelet op de tijd die nodig is vooraleer concrete resultaten of verbetering zichtbaar en meetbaar worden, enige vorm van geduld vereist.

Dat de Schelde een uitgesproken economisch belang heeft, is voor iedereen sinds vele decennia overduidelijk. De drang naar het bezit van en de macht over deze stroom heeft de geschiedenis van onze twee landen, Nederland en Vlaanderen, in zeer belangrijke mate beïnvloed. Wat vandaag aan de orde is, is een gans andere ingesteldheid en heeft niets met agressiviteit of concurrentie, maar

alles met respect te maken. Respect voor de rivier zelf en respect voor hen die, zoals gezegd, in de twee betekenissen van het woord 'na ons komen'. Men kan derhalve de onderteke-

ambtelijke contacten over de uiteenlopende aspecten van het waterkwaliteitsbeheer van de Schelde. Hierdoor hebben de betrokken diensten en instellingen elkaar leren kennen op het vlak van intenties, doelstellingen, metingen, normen, aanpak, enzovoort, en werden ontegensprekelijk de fundamenteen gelegd om het structureel overleg van vandaag, geconcretiseerd in de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS), mogelijk te maken.

Zelfs indien voor sommigen dit formele overleg nog niet helemaal van een leien dakje loopt,

voornemen om de samenwerking die informeel al was geboren, verder te laten groeien.

Ik verwacht dan ook dat deze gestructureerde en intense samenwerking van alle oeverstaten en gewesten binnen de ICBS op relatief korte termijn zal resulteren in het vastleggen van gebiedsgerichte, gemeenschappelijk aanvaarde kwaliteitsdoelstellingen, het beginpunt van elk beleid. Hierdoor en door de planmatig op elkaar afgestemde investeringen en reglementeringen die in ieder land daarop volgen, zal een gemeenschappelijk beheer van de Schelde door Nederland, Vlaanderen, Brussel, Wallonië en Frankrijk effectief mogelijk worden. Op die manier is het voornaamste objectief van de ICBS bereikt en kunnen de inspanningen van iedere oeverstaat voor een gezonde waterkwaliteit in de Schelde, maximaal renderen.

Ir. Michel Bruyneel
Voorzitter van de Vlaamse delegatie in de ICBS

Ir. Michel Bruyneel

ning van het Scheldeverdrag zien als een formele bevestiging van de mentaliteitsverandering die zich in de voorbije jaren in de respectieve oeverstaten van de Schelde heeft voltrokken. In de voorbije tien, vijftien jaar ontstonden tussen de vijf betrokken landen onderling verschillende bilaterale

omdat de snelheden van de delegaties nog teveel van elkaar verschillen of omdat de verwachtingen nog niet volledig gestroomlijnd zijn, toch is het enthousiasme van iedere delegatie afzonderlijk een feit en is ieders engagement in de werkgroepen een bewijs van het vaste

**Internationale Commissie voor de
Bescherming van de Schelde van start**

Eerste Schelde Actie Programma medio 1997

*Op 26 april 1994 is in het
Franse Charleville-Mézières
het verdrag over de bescher-
ming van de Schelde onderte-
kend door Brussel, Wallonië,
Frankrijk en Nederland. In
januari 1995 volgde ook
Vlaanderen. Daarop is in mei
1995 de (voorlopige)
Internationale Commissie
voor de Bescherming van de
Schelde (ICBS) van start
gegaan. Een eerste Schelde
Actie Programma wordt
medio 1997 verwacht.*

DE SCHELDE, EEN NATUURTALENT ONDER DRUK

De Schelde was vroeger een inspi-
ratiebron voor velen.
Tegenwoordig is de schoonheid
van de Schelde slechts bij weini-
gen bekend. De natuurwaarden
staan onder grote druk. De
Schelde is helaas nog steeds één
van de meest vervuilde rivieren in
West-Europa.

EEN GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

De kwaliteit en het functioneren
van watersystemen is een geza-
menlijke verantwoordelijkheid
van de landen die een stroomge-
bied delen. In internationale com-
missies en andere overlegkaders
worden gezamenlijke actiepro-
gramma's opgesteld, met daarin
operationele, controleerbare
doelstellingen, die binnen een
afgesproken periode moeten wor-
den bereikt. Het Rijn Actie Plan
en het Noordzee Actie Plan zijn
hiervan goede voorbeelden. Goed
voorbeeld doet goed volgen.

WATERKWALITEIT EN ECOLOGIE

In het 'Scheldeverdrag' is als
hoofddoel opgenomen het
behoud en de verbetering van de
kwaliteit van de rivier. Dat heeft
betrekking op de Schelde vanaf
haar bron tot aan haar monding
in de zee, dus met inbegrip van de
Zeeschelde en de Westerschelde.
De oeverstaten zullen maatregelen
nemen die betrekking hebben
op het gehele stroomgebied, voor-
zover gelegen op hun grondge-
bied. Centraal in de aanpak staan
het voorzorgbeginsel, een bronge-
richte aanpak van verontreini-

ging, het principe 'de vervuiler
betaalt', het voorkomen van onge-
lijke concurrentieposities in de
verschillende landen. Het beleid
van de oeverstaten moet op elkaar
worden afgestemd. Het bescher-
men en waar mogelijk verbeteren
van de kwaliteit van de natuur-
waarden van de waterlopen in het
Schelde stroomgebied, onder
andere door inrichtingsmaatregelen
en door geleiding van het
gebruik van de rivier, is expliciet
als doel in het 'Scheldeverdrag'
opgenomen.

EEN EERSTE SCHELDE ACTIE PROGRAMMA IN DE MAAK

Belangrijke taken van de Schelde
Commissie zijn het verzamelen en
uitwisselen van gegevens (lozin-
gen, waterkwaliteit en ecologie),
het ontwikkelen van een homo-
geen meetnet, het voorbereiden
van een actieprogramma, het eva-
lueren van de doeltreffendheid
daarvan, het stimuleren van
wetenschappelijk onderzoek en
het samenwerken ter voorkoming
en bestrijding van calamiteuze
verontreiniging. Het Actie
Programma wordt voorbereid
door drie werkgroepen: één voor
de waterkwaliteit, één voor de
emissies (inclusief accidentele ver-
ontreinigingen) en één voor
gemeenschappelijke leefmilieu
projecten en grensoverschrijden-
de samenwerking. Bij de activitei-
ten van de Schelde Commissie en
de werkgroepen zijn van
Nederlandse zijde ambtenaren
betrokken van verschillende
ministeries, de provincie Zeeland,
de gemeenten rond de
Westerschelde en de natuur- en
milieubeschermingsorganisaties.
De minister van Verkeer en
Waterstaat hoopt een eerste aan-
zet voor een gezamenlijk Schelde
Actie Programma medio 1997 aan
de Tweede Kamer te presenteren.

Leo Santbergen
Rijkswaterstaat Directie Zeeland
Beleidsmedewerker waterkwaliteit
voor de Internationale Commissie
voor de Bescherming van de
Schelde (ICBS)

COLOFON

De Schelde Nieuwsbrief is een
kwartaaluitgave van het Schelde
InformatieCentrum dat ressorteert
onder het Bestuurlijk
Overleg Westerschelde. De
nieuwsbrief wordt verzonden
naar alle participanten in het
Bestuurlijk Overleg Westerschelde
en naar alle personen
en organisaties die betrokken
en/of geïnteresseerd zijn in de
ontwikkelingen van de Schelde
en haar stroomgebied.

SCHELDE INFORMATIECENTRUM
Coördinator: Lilian Withagen

Grenadierweg 31
4338 PG Middelburg

Correspondentie-adres
Postbus 8039
4330 EA Middelburg
Telefoon 0118 67 22 38
Fax 0118 61 65 00

REDACTIE
Marja Plugge, Frans van Pelt,
Piet Pijpelink, Jan Hendriksen,
Wim de Haan

EINDREDACTIE
Herman Haas, Lilian Withagen

OPINIE
Ir. M. Bruyneel

FOTOGRAFIE
Meetkundige Dienst afd. gra-
fisch technieken, Jan van de
Broeke, Bram de Buck

**REDACTIE, VORMGEVING EN
PRODUKTIE**
Van Dongen Public Relations
Eendrachtsstraat 150
3012 XR Rotterdam

OPLAGE
1000 exemplaren

OVERNAME VAN ARTIKELEN
De overname van artikelen met
bronvermelding is mogelijk na
toestemming van de redactie.

ISSN 1382-9513